LAUSUNTO

15.10.2020 300/01/20

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: HE 164/2020 vp

Asia: Hallituksen esitys laiksi konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan konkurssilain väliaikaismuutoksen voimassaolon jatkamista, mikä tarkoittaisi, että velallisen asettaminen konkurssiin konkurssiuhkaisen maksukehotukseen perustuvasta velkojan hakemuksesta estyisi 31.1.2021 saakka.

Lakivaliokunnassa 16.4.2020 käsiteltäessä ensimmäistä konkurssilain väliaikaista muutosta pidin tuolloin esitettyä kuuden kuukauden kestoa liian pitkänä (HE 46/2020 vp). Keston pidentäminen yhdeksään kuukauteen on yhtä lailla ongelmallinen.

Koska koronapandemian nykyvaihe vaikeuttaa edelleen merkittävästi toimintaa monissa yrityksissä ja monilla aloilla, ajatus konkurssien rajoittamisesta on sinällään ymmärrettävä. Voidaan kuitenkin kysyä, onko varsin järeänä pidettävä yleinen konkurssien rajoittaminen edelleen tässä vaiheessa oikeasuhtainen toimi ja onko rajoittaminen sopusoinnussa esitettyjen perustuslaillisten näkökohtien kanssa (HE s. 7–8). Ongelmana on erityisesti se, että sääntelyä ei pystytä kohdentamaan niihin velallisiin, jotka ovat vaikeuksissa koronapandemian vuoksi. Ehdotetulla lainmuutoksella rajoitetaan kaikkiin velallisiin kohdistuvia konkurssihakemuksia.

Konkurssilain 2 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan konkurssilaissa sitä, että velallinen on muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Vaikka palattaisiin myös nyt käsittelyssä olevan 3 §:n maksukyvyttömyysolettaman osalta konkurssilain normaalisääntelyn soveltamiseen, yrityksille jäisi edelleen mahdollisuus osoittaa tuomioistuimelle koronapandemiasta johtuva maksukyvyttömyytensä tilapäiseksi, jolloin konkurssiin asettaminen estyisi.

Suomessa yrityksen johdolla ei ole lakisääteistä velvollisuutta hakea maksukyvytöntä yritystä konkurssiin. Konkurssisääntelymme lähtee siitä, että myös velkojalla on mahdollisuus panna

Konkurssiasiasimiehen toimisto
Konkursombudsmannens byrå
The Office of Bankruptcy Ombudsman

Ratapihantie 9
00520 Helsinki

puh. 029 566 5111
konkurssiasiamies@oikeus.fi
konkurssiasiamies.fi

vireille konkurssihakemus, jos velallinen ei pysty maksamaan erääntyneitä velkojaan. On perusteltua pitää puuttuminen tähän toimivaan mekanismiin mahdollisimman vähäisenä.

Esityksen vaikutusarvioinnissa on kattavasti kuvattu tekijöitä, jotka tukevat pikaista palaamista normaalioloihin (HE s. 5–6): On mahdollista, että epäterveiden yritysten määrä markkinoilla kasvaa. Julkisvelkojat eivät pääse katkaisemaan yritysten velkaantumista. Keinotekoinen konkurssihakemusten patoaminen yhdeksän kuukauden ajalta tulee alkuvuonna 2021 ruuhkauttamaan erityisesti tuomioistuimet ja konkurssiasiamiehen toimiston. Myös väärinkäytöksiin ja johdon vastuisiin kohdistuvia selvitystarpeita kasaantuu, eivätkä resurssit välttämättä riitä kattavaan selvitystyöhön. Julkisselvitysten tarve kasvaa. Takaisinsaannit vaikeutuvat, koska määräaikoja menetetään. Työntekijöiden palkkasaatavia voi jäädä palkkaturvan ulkopuolelle, koska myös palkkaturvalainsäädännön määräajat voivat kulua odotusaikana umpeen.

Suomalainen maksukyvyttömyysjärjestelmä on jälleen vuonna 2020 todettu kansainvälisessä 190 maan vertailussa maailman parhaaksi.[1] Hyvin toimiva järjestelmämme on pitkän kehitystyön tulosta. Jos sen yhteen keskeiseen elementtiin – tässä velkojien mahdollisuuteen hakea yrityksiä konkurssiin – puututaan näin voimakkaasti ja pitkään, myöskään järjestelmän muut osat eivät toimi kunnolla.

Pidän tärkeänä, että pääsemme palaamaan normaalioloihin mahdollisimman pian.

Kontkanen
Helena
91220952B

Digitaalinen allekirjoittaja:
Kontkanen Helena
91220952B
Päiväys: 2020.10.15
17:43:44 +03'00'

Konkurssiasiamies Helena Kontkanen

[1] The World Bankin vertailu Doing Business, Measuring Business Regulations 2020. Vertailun aihealueena nro 10 on Resolving Insolvency, jossa Suomi on sijalla 1/190.
https://www.doingbusiness.org/en/rankings